

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. D. J. - D.**, advokátky so sídlom v B., správkynke konkurznej podstaty úpadcu Ing. I. M., L., proti žalovanému **M. Z. S. s. r. o.**, so sídlom v B. 1, o **zaplatenie ceny za predaj podniku**, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 1. októbra 2010, č. k. 18 Cbsi 19/2003–266, uznesenia rovnakého súdu z 26. novembra 2010, č. k. 18 Cbsi 19/2003–371 a z 24. januára 2011, č. k. 18 Cbsi 19/2003–373, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a uznesenia súdu prvého stupňa z 26. novembra 2010, č. k. 18 Cbsi 19/2003–371 a z 24. januára 2011, č. k. 18 Cbsi 19/2003–373 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala, aby súd žalovaného zaviazal zaplatiť kúpnu cenu za predaj podniku podľa zmluvy o predaji podniku z 15. januára 1998 v znení jej neskorších dodatkov, vrátane úrokov z omeškania vo výške 20,06 % od 30. júna 1999 do zaplatenia.

Rozhodol tak s odôvodnením, že uznesením z 9. apríla 2008 nariadil znalecké dokazovanie a Výskumnému ústavu riadenia hodnoty podniku a súdneho inžinierstva uložil určiť výšku kúpnej ceny podniku z titulu zmluvy o predaji podniku. Znalecký ústav súdu oznámil, že mu nebol dodaný spisový materiál ani relevantné podklady, na základe ktorých by bolo možné vypracovať znalecký posudok. Súd vyzval žalobcu aby potrebné doklady znaleckému ústavu predložil, ten to však nesplnil. Súd vyžiadal od Daňového úradu Bratislava II ústavom žiadané podklady. Po ich predložení však ústav 8. júna 2009 súdu doručil odborné stanovisko, podľa ktorého predložené doklady nie sú postačujúce na vypracovanie znaleckého posudku podľa uznesenia súdu. Ani novoustanovený správca

podstaty súdu nepredložil žiadané podklady. Hoci bolo jeho povinnosťou ako žalobcu predložiť potrebné podklady, za obdobie od roku 2003 do 1. januára 2010 ich nepredložil, preto nemohol byť vypracovaný znalecký posudok. Žalobca tak nepreukázal oprávnenosť svojho nároku, preto súd žalobu zamietol.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Podľa zmluvy o predaji podniku z 15. januára 1998 mala byť kúpna cena podniku určená dohodou o reálnej cene podniku k 31. decembru 1997 a spresnená v zápisnici o súpise majetku. Preto žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť predložiť dohodu o cene podniku. Nežiadal, aby súd nariadil znalecké dokazovanie, ktoré považuje za zbytočné.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Jednou z podmienok konania je návrh na začatie konania (konanie začína na návrh - § 79 ods. 1 prvá veta). Uvedená podmienka je splnená len ak návrh (ak sa týka dvojstranných právnych vzťahov – žaloba) má všetky náležitosti stanovené v § 79 O. s. p. Okrem iných musí byť z návrhu zrejmé čoho sa žalobca žalobou domáha. Táto časť žaloby (petit žaloby) určuje predmet konania a zároveň stanovuje medze, v ktorých má súd vec prejednať a rozhodnúť o nej. Súd musí celý predmet konania svojim rozhodnutím vyčerpať (rozhodnúť o celom predmete) ale nesmie ho až na výnimky stanovené v § 153 ods. 2 O. s. p. prekročiť. Ak znie žaloba na plnenie musí byť v petite jednoznačne a určito uvedené na aké plnenie má byť žalovaný zaviazaný. Znenie petitu má byť v prípade vyhovenia žaloby premietnuté do výroku rozsudku. Musí byť preto formulovaný tak, aby výrok rozsudku vydaný na jeho základe mohol byť podkladom pre jeho vykonanie.

Takejto požiadavke zodpovedá len taký petit znejúci na peňažné plnenie, v ktorom je uvedené množstvo peňažných jednotiek, na zaplatenie ktorého má byť žalovaný zaviazaný. Petit žaloby v prejednávanej veci uvedenej požiadavke nevyhovuje. Žalobou žalobca žiada, aby bol žalovaný zaviazaný zaplatiť kúpnu cenu podniku. Nie je v ňom uvedená čiastka,

na ktorú má byť žalovaný zaviazaný, pričom aká je výška ceny, ktorá sa žalobou žiada nevyplýva ani z ostatného textu žaloby. Takáto žaloba nezodpovedá požiadavke, ktorú stanovuje § 79 ods. 1 O. s. p., nemôže byť podkladom pre vydanie vykonateľného súdneho rozhodnutia a bez doplnenia neumožňovala konanie vo veci.

Súd prvého stupňa mal vo veci postupom stanoveným v § 43 ods. 2 O. s. p. vyzvať žalobcu, aby žalobu doplnil a ak uvedený nedostatok žaloby neodstráni podanie odmietnuť. Súd prvého stupňa vo veci konal na základe neúplného a neurčitého návrhu na začatie konania. Ide o vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vadu konania a v ňom vydaného rozhodnutia nemožno napraviť v odvolacom konaní ani zmenou rozhodnutia ani zastavením konania (vada je odstrániteľná, ak bude odstránená súd prvého stupňa bude naďalej konať vo veci, ak nebude odstránená podanie – žalobu odmietne). Odvolací súd preto napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p., ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

II.

Uznesením z 26. novembra 2010, č. k. 18 Cbsi 19/2003-371 súd prvého stupňa uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť 331,50 Eur súdneho poplatku za podané odvolanie, s tým, že ak nebude zaplatený bude sa vymáhať.

Proti uzneseniu podal žalobca odvolanie, v ktorom uviedol, že žalobcom je úpadca bez finančných prostriedkov, ktorých získanie je predmetom tohto konania. Vysúdená cena za predaj podniku bude použitá na uspokojenie pohľadávok veriteľov. Preto žiada o priznanie oslobodenia od poplatkov podľa § 138 ods. 1 O. s. p. a zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Uznesením z 24. januára 2011, č. k. 18 Cbsi 19/2003-373 súd prvého stupňa žalobcovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na žalobcu sa nevzťahuje oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. o) zákona o súdnych poplatkoch. Toto zákonné oslobodenie sa týka len správcov v konkurzoch vyhlásených podľa zákona č. 7/2005 Z. z. Na správcov v konkurzoch vyhlásených podľa predchádzajúceho zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. Neprichádza do úvahy oslobodenie žalobcu podľa § 138 ods. 1 O. s. p. Na majetok úpadcu bol vyhlásený konkurz. Konkurzný súd vyhlasuje konkurz len ak ma úpadcu majetok na uspokojenie pohľadávok veriteľov. Správca nie je osobou, ktorá má nárok na oslobodenie od poplatkov.

Proti uzneseniu podal odvolanie žalobca. Navrhol ho zmeniť a žalobcu od poplatkov oslobodiť. V odvolaní uviedol, že u žalobcu sú zákonné dôvody pre oslobodenie od poplatku. Žalobcom je úpadca bez finančných prostriedkov, ktorých získanie do podstaty je predmetom konania. Vysúdená suma bude použitá na uspokojenie veriteľov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal obe odvolania ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie je v oboch prípadoch dôvodné.

Obe uznesenia sú vydané predčasne. Ako už bolo uvedené v časti I. odôvodnenia, doposiaľ nie je zrejmé, čo je predmetom konania, resp. aká je výška požadovaného peňažného plnenia. Okrem toho, že súd bez odstránenia väd žaloby nemal vo veci samej konať a v prípade ich neodstránenia mal podanie – žalobu odmietnuť (v takom prípade, by žalobcovi žiadna poplatková povinnosť nevznikla), za uvedeného stavu sa ani nedá zistiť aká je žalobcova poplatková povinnosť. Základom súdneho poplatku je cena predmetu poplatkového úkonu. Keďže predmetom konania má byť peňažné plnenie neprichádza do úvahy použitie druhej vety § 7 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. Základom pri peňažnom plnení môže byť len peňažná čiastka žiadaná žalobou. Bez zistenia predmetu konania nemohla byť žalobcovi určená poplatková povinnosť.

Žalobca sa v žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku nedovoľával zákonného osobného oslobodenia od poplatku podľa § 4 ods. 2 zákona o súdnych poplatkov. Ale oslobodenia podľa § 138 ods. 1 O. s. p. Okrem toho, že v popísanej procesnej situácii bolo rozhodovanie o oslobodení predčasné, súd prvého stupňa v uznesení č. k. 18 Cbsi 19/2003–373 vychádza z právneho názoru, ktorý nemá podklad v žiadnom právnom predpise. V doterajšej súdnej praxi (pozri napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 109/2001) zatiaľ neboli pochybnosti o tom, že správcovi možno priznať oslobodenie od súdnych poplatkov ak spĺňa podmienky § 138 ods. 1 O. s. p. Žalobcom je správca podstaty. Skutočne ho nemožno stotožňovať s úpadcom, ide o dva rôzne subjekty. Splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov však nemožno posudzovať vo vzťahu k osobe správcu (bez ohľadu nato či je nim fyzická alebo právnická osoba). Správca nepreberá na seba majetkovú zodpovednosť úpadcu. Majetok úpadcu, ktorý tvorí podstatu nie je majetkom správcu, takisto ako záväzky úpadcu nie sú jeho záväzkami. Nie správca,

ako subjekt musí spĺňať podmienky pre oslobodenie od poplatkov ale stav nim spravovanej podstaty. Vyhlásenie konkurzu samo osebe síce nie je dôvodom na oslobodenie úpadcu, resp. správcu podstaty od poplatkov, avšak ani ho nevyklučuje. Treba pritom prihliadnuť na osobitný štatút úpadcu v konkurze.

Zmyslom konkurzu je usporiadanie majetkových pomerov úpadcu a pomerné uspokojenie jeho veriteľov (§ 1 ods. 1, § 2 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Majetkovú situáciu úpadcu už nemožno hodnotiť s pohľadu dôvodov, pre ktoré sa do nej dostal ale s prihliadnutím na účel konkurzu tak, aby momentálny nedostatok peňažných prostriedkov v konkurznej podstate (bez možnosti ich zaobstarat'), nebol dôvodom, pre ktorý správca podstaty nemôže chrániť záujem konkurzných veriteľov na maximálne možnom speňažení podstaty a najvyššej miere uspokojenia ich pohľadávok. K argumentácii súdu prvého stupňa, že ak bol vyhlásený konkurz na majetok správcu znamená to, že úpadca má majetok na uspokojovanie veriteľov, sa žiada uviesť, že majetok tvoria aj pohľadávky úpadcu, ktoré na to aby, mohli byť zdrojom na uspokojovanie veriteľov, musia byť speňažené. Jedným zo štandardných spôsobov speňaženia je ich vymożenie.

Ak to bude vzhľadom na procesnú situáciu ešte aktuálne, súd prvého stupňa bude musieť, po zadovážení potrebných podkladov od žalobcu posúdiť z uvedeného pohľadu majetkovú situáciu úpadcu resp. stav podstaty a zväžiť, či sú splnené podmienky pre oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov. Žiada sa pripomenúť, že súd prvého stupňa v merite veci konal bez toho, aby od žalobcu žiadal zaplataenie súdneho poplatku.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenia podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 27. mája 2011

JUDr. Peter Dukes, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková